

Onderwerp Voortgang uitvoering visiedocument "op naar scholen van de toekomst"

Steller L. van der Veen

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 6046 Bijlage(n) -

Ons kenmerk OS 12.3317167

Datum **11 OKT 2012** Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Op 27 juni 2012 heeft u ons bij de bespreking van de voorjaarsnota met de motie "*Onderwijshuisvesting: Van woorden naar daden*" gevraagd u voor de begroting 2013 te informeren over de voortgang en eerste opzet van een masterplan, de samenwerking met de schoolbesturen en de middelen voor de uitvoering van de kadernota "*Op naar schoolgebouwen van de toekomst*". Met deze brief informeren wij u over de voortgang.

Inleiding

De voorzitter van de PO-raad (Primair Onderwijs), de sectororganisatie voor het basis-, speciaal basis- en (voortgezet) speciaal onderwijs heeft onlangs haar opvatting geformuleerd over het toekomstbestendig maken van schoolgebouwen. Samengevat:

"Schoolbesturen en gemeenten moeten nauw samenwerken met de schoolbesturen als gebruiker van de gebouwen in een meesturende rol. In Nederland zijn ongeveer 10.000 schoolgebouwen. De huidige wetgeving kent het begrip (bekostiging van) renovatie niet. Omdat renovatie (het periodiek aanpassen van gebouwen aan de "moderne" eisen van de tijd) niet wordt bekostigd duurt het 75 tot 100 jaar voordat alle gebouwen zijn vervangen een aangepast aan de dan geldende eisen. Het geld voor onderwijshuisvesting zou op een slimme manier moeten worden ingezet. De Po-raad stelt voor om landelijk ongeveer 300 gebouwen per jaar te renoveren (3% van het gebouwenbestand) en 100 gebouwen per jaar in nieuwbouw (1% van het gebouwenbestand) te realiseren. Op die manier kunnen dan in een periode van 25 jaar alle 10.000 basisschoolgebouwen worden aangepast aan de nieuwe normen."

In Groningen hebben we met het visiedocument "*Op naar schoolgebouwen van de toekomst*" die weg eerder al met het raadsbesluit van 25 april 2012 ingeslagen en een stevige ambitie geformuleerd.

Minder focus op nieuwbouw en meer op renovatie voor het PO. In Groningen streven we er naar om jaarlijks een aantal gebouwen ouder dan 10 jaar aan te pakken (renovatie, fris en duurzaam maken en het verbeteren van functionaliteit).

Ook in Groningen gebeurt dat met een stevige betrokkenheid van de schoolbesturen. Voor de realisatie van onze ambities wordt in samenwerking met de betrokken schoolbesturen in het PO een masterplan opgesteld. In ”op naar schoolgebouwen van de toekomst hebben wij aangegeven u periodiek te informeren over de voortgang.

Voortgang ontwikkeling masterplan

Na de vaststelling door uw raad is een werkgroep ingesteld, waarin gemeente en schoolbesturen PO participeren. Deze werkgroep heeft een eerste aanzet gegeven tot het maken van een Masterplan als uitwerking van het visiedocument. Het voorbereidend onderzoek valt uiteen in fris en duurzaam, bouw en onderhoud aspecten en functionaliteit. Het deelonderzoek naar “fris en duurzaam” loopt en heeft geleid tot een beeld van de in volgorde te prioriteren schoolgebouwen, de te realiseren voorzieningen en van de kosten daarvan. Over de voortgang hiervan hebben wij u afzonderlijk geïnformeerd. De bouwkundige inventarisatie hebben de besturen doorgaans beschikbaar in de vorm van de meerjarenplanning onderhoud.

Het deelonderzoek naar functionaliteit is echter nieuw. Het kent meer subjectieve invalshoeken dan de aspecten “onderhoud” en “fris en duurzaam”. De onderzoeksmethode, die we voor dit deelonderzoek gaan kiezen moet daar rekening mee houden. De inventarisatie van de functionele wensen op basis van een “format” wordt door de schoolbesturen ingebracht. Het is een optielijst, waarin staat welke bouwkundige aanpassingen (met een globale kostenaanduiding) nodig zijn om de functionaliteit van het gebouw in lijn te brengen met de opvattingen van het schoolbestuur en de ambitie van het visiedocument. Binnen de lijst per gebouw worden de gewenste functionele verbeteringen gesorteerd en in prioriteitsvolgorde gezet. Het wordt dus een echte wensenlijst van de school en het schoolbestuur.

Vanuit gemeentelijk perspectief zullen we een toetsingskader ontwikkelen met inhoudelijke, bouwkundige en financiële beoordelingscriteria. Dat is nodig voor de fasering van projecten en bestedingen en het vaststellen van budgetplafonds per jaarschijf en per m2 bvo.

De inventarisaties (*onderhoud, fris en duurzaam en functionele verbeteringen*) worden voor alle gebouwen omgezet en gebundeld in een beeld per gebouw en een totaalbeeld voor het gehele gebouwenbestand. Om dit proces te kunnen begeleiden en borgen (gemeentelijke regie) zorgt de gemeente voor de projectleiding en inbreng van interne en eventueel aanvullende externe deskundigheid. De gebundelde gegevens worden per gebouw en als totaalbeeld gemeentelijk getoetst op basis van de vastgestelde beoordelingscriteria. Op basis van deze ingrediënten wordt het Masterplan door ons opgesteld en ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.

Met deze lijn van werken kiezen we voor een goede betrokkenheid van de schoolbesturen bij de planvorming.

Deze methode draagt het risico in zich, dat het proces om te komen tot een masterplan iets langer duurt. In tijd is dat geen onoverkomelijk gegeven. De inhoudelijke en financiële effecten van de beoogde wetwijziging (doordecentralisatie onderhoud PO) zijn dan (2013) helder en kunnen dan ook beter in het masterplan worden meegenomen.

Rijksvergoeding voor buitenonderhoud PO

De minister (min. OC&W) onderzoekt de mogelijkheden om de verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud over te hevelen van de gemeente naar de schoolbesturen. Daarvoor is een wetwijziging in voorbereiding. Deze nieuwe wetgeving zou in werking moeten treden per 1 januari 2014. Het betekent, dat de rijksvergoedingen voor het buitenonderhoud PO dan uit het gemeentefonds worden gehaald en rechtstreeks naar de schoolbesturen gaan. Op dit moment vinden de gesprekken met o.a. de VNG plaats over de inhoud van dit wetsvoorstel. De mate van “doordecentralisatie” is met de financiële consequenties voor gemeente en schoolbesturen nog niet uitgekristalliseerd. Als deze wetwijziging er komt heeft dat mogelijk consequenties voor de bekostiging van de ambities op basis van “*Op naar schoolgebouwen van de toekomst*”. Een flink deel van de middelen gaat dan rechtstreeks naar de schoolbesturen. Die ontwikkeling maakt het op dit moment lastig om het financiële plaatje (wie betaalt wat) onder een masterplan te leggen.

Ontwerpwedstrijd “het schoolgebouw van de toekomst”

Eén van de onderdelen van het visiedocument is het organiseren van een ontwerpwedstrijd. De architectenwedstrijd moet in de eerste helft van 2013 studies en realiseerbare input opleveren voor ‘de school van de toekomst’. Vier architecten krijgen opdracht om een inspirerend en vernieuwend ontwerp voor de basisschool van de toekomst te maken. Natuurlijk kan de school van de toekomst vanuit heel verschillende invalshoeken benaderd worden (de Frisse school, de Passend-Onderwijsschool, de duurzame school, de “Sportschool”, Cultuurschool, Vensterschool, Kubusschool enz.). De invalshoek laten we bewust bij de architect. Om de opdracht tegelijkertijd werkbaar, het resultaat realiseerbaar, onderling vergelijkbaar en toetsbaar te houden, zullen uiteraard wel een aantal randvoorwaarden (o.a. relatie basisonderwijs, voor- en naschoolse opvang, sportvoorzieningen, bouwbudget, omvang, locatie) worden meegegeven. We leggen daartoe een koppeling met een project dat daadwerkelijk op een afzienbare termijn gerealiseerd moet gaan worden. Door deze koppeling wordt het ook mogelijk een aantrekkelijke prijs aan de winnende architecten in het vooruitzicht te stellen. De winnaar van de wedstrijd (vakjury) krijgt de opdracht om het ontwerp te maken voor de nieuwbouw van basisschool de Tamarisk met voor- en naschoolse opvang en een sportvoorziening.

De bekendmaking van de winnaar zal plaatsvinden in het kader van een overzichtstentoonstelling van recent gerealiseerde scholen met name in Groningen. In diezelfde context organiseren we een minisymposium over het thema 'de school van de toekomst'.

Zodra meer duidelijk is over de ontwikkelingen met betrekking tot de rijksvergoedingen voor buitenonderhoud PO en er vorderingen te melden zijn in de vormgeving van het Masterplan zullen wij u opnieuw informeren.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

A large, stylized handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.